

LO GERONÉS

Periodich Catalanista d' avisos y noticies

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

GERONA. . . . . 150 pessetes trimestre
FÒRA. . . . . 2 id. id.
ESTRANGER. . . . . 3 francs id.
Número solt, 10 céntims.

Redacció y Administració

PLASSA INDEPENDENCIA, 16

ANUNCIS Y COMUNICATS

PREUS CONVENCIONALS

De tots los llibres, folletos, etc., que's remetin a la Redacció, se'n donará compte en lo periódic.

ANY XV

DISSABTE 29 DE FEBRER DE 1908

Núm. 670

NOSTRE PROGRAMA: May lo catalanisme ha treballat a l'ombra pera arribar a la realització dels seus ideals. Defensor dels principis honrats que sustentava, ben clara y a la llum del sol los va exposar a la Reyna Regent d'Espanya en sa vinguda a Barcelona y ben clares y concretament los va donar al país en l'Assamblea de Manresa del 1894.—Com allavors diguerem, entenem avuy que han de quedar a càrrec del poder central de l'Estat espanyol les relacions internacionals, l'exèrcit de mar y terra, les relacions econòmiques d'Espanya ab los demés països, la construcció d'obres públiques de caràcter general, la resolució de totes les questions y conflictes internacionals y la formació del pressupost anyal de gastos, al que

deuran contribuir les regions a proporció de sa riquesa; o ab le organizació corresponent y adecuada.—Pero entenem que correspon al Poder regional lo règimen intern de Catalunya y que ha de constituirse aquesta mantenint lo temperament expansiu de sa llegalació y segons ses necessitats y son modo de esser.

En consecuencia, volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sien catalans tots los que a Catalunya desempey nin càrrecs públics: volem Corts catalanes no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi a l'organització interior de nostra terra: volem que catalans sien los jutges y magistrats, y que dintre de Catalunya s'hi fallin a úl-

tima instancia 's plets y causes: volem ser arbitres de nostre administració fixant ab entera llibertat contribucions i impostos y volem, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit espanyol per medi de voluntaris o diners, suprimint en absolut quintas y lleves en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre de Catalunya.—Aquest es nostre Catalanisme dintre d'Espanya; aquest es el nostre regionalisme dins de Catalunya. Aixó es lo que volem, per aixó anem, a n'axó arribarem a no trigar gayre.—(Del Manifest de la Unió Catalanista del día 16 de Maig de 1897.)

La lley del descans dominical

com a manifestació d'anticatolicisme

L'estranyesa que 'ns produhien certs rahonaments d'una publicació catòlica d'aquesta capital, principalment escrita per respectables clergues, ens mou a fer, per avuy, molt lleugeres consideracions respecte l'anticatolicisme que suposa la Lley del descans dominical, obra d'un ministeri maurista.

La lley aludida, de data 3 Mars de 1904, ab son vigent Reglament de 19 Abril de 1905, ofereixen palmaria prova de que lo legislador espanyol se proposá, al ensemps, per virtut de semblants disposicions, fer obra exclusivament social prescindint de les disposicions eclesiàstiques y de la legitima influencia que un govern catòlich dins la vigent Constitució, deu regoneixer a las Autoritats eclesiàstiques.

La Lley del descans dominical y son vigent Reglament, manen servir, com llur nom indica, no tots els dies de precepte o festius, sino solsament els diumenges. Per aquet costat, donchs, no hi despunta un gran catolicisme.

La Lley del descans dominical y son vigent Reglament consignen les excepcions que ha estimat lo legislador convenient establir dintre les generals prescripcions de semblant Lley y Reglament. El dret canòlich, no obstant, com d'exclusiva incumbencia de l'Iglesia, senyala los casos d'excepció del precepte general de guardar les festes. Admetre, y més que admetre aplaudir la vigent llegalació sobre lo descans dominical, es regoneixer quasi en lo poder civil la facultat d'establir festes sagrades, lo qual no ha constituit may doctrina comú entre 'ls catòlics.

La Lley del descans dominical y son vigent Reglament, per virtut de lo estatut en l'article 4 de la primera y en los articles 13, 14 y 15 del segon, consent que en lloch de descansar l'obrer lo diumenge pugja ferho en qualsevol altre dia de la setmana, mitjansant els acorts que regulan la propia Lley y Reglament. Calficar, donchs, semblant llegalació, de regla jurídica inspirada en los interessos morals, y religiosos principalment, es donar prova d'una gran ignocencia produhida pels mirallets ab que ha sabut enlluhernar lo senyor Maura a molts catòlics, donchs una Lley que consent commutar lo diumenge per un altre dia de la setmana, deuria dirse, si determinans refinaments no fossin propis y característichs de certa gent, lley del descans setmanal, y no dominical. Calificarla d'aquesta manera es un escarni que's fa a tots aquells catòlics que ab la capa

de la religió no hi volen cubrir ni amparar tendencies polítiques determinades.

Molt més respectuoses ab les legitimes atribucions de l'Iglesia eren totes les Reals Ordres y Reals Decrets no derogats, anteriors a la Lley de 'n Maura, y publicats desde una Lley de la Novissima Recopilació, y aixó no obstant, malgrat d'havernhi un de firmat per D. Alexandre Pidal, qui may digué com en Maura que, lo dret públich no es cristiá ni ateo, no sabem hagin sigut may ponderats per certs actuals catòlics, que si quan en Pidal era ministre de Foment encare se resistien a deixar lo carlisme, avuy estan, o aparenten estar enlluhernats per lo sui generis catolicisme de 'n Maura. Fins en Sagasta fou en aquet punt inmensament més respectuós ab les lleys de l'Iglesia que no ho ha sigut el senyor Maura.

Pro com siga que 'ls governants anteriors no feren cumplir en els termes extensos y absoluts que intenta fer cumplir avuy lo ministeri maurista les disposicions sobre l descans que avants regien per tot dia festiu, y avuy únicament per lo diumenge, y encare sols en part, segons s'acaba de demostrar, per axó, apart d'altres móvils polítichs, avuy s'aixeca l'incenser a favor d'en Maura quant precisament desde 'l punt de mira verament catòlich se 'l deuria censurar.

Examinant la qüestió en el punt concret dels botiguers a Girona, suposant que qui avuy prescriu y exceptua la facultat de treballar en diumenge, fos la legitima autoritat a qui desde 'l punt de vista catòlich correspongués, hi hauria qu'acom a dir y a rahonar respecte a si la pretensió d'aquells de tenir oberts en diumenge llurs establiments, es o no greument censurable.

Nosaltres per avuy sols dirém, que l'assumpte realment es complexe y per demés espinós, y que no lograntse, com judiquém que may se logrará, que lo descans tingui lloch en tots els indrets d'una estensa comarca, l'empenyo en fer cumplir semblants disposicions donará forosament el resultat de perjudicar a n'el comerç d'una població ab notori benefici del d'un altre.

Consti, per últim, que respecte a l'assumpte dels botiguers, segons diu un distingit canonista espanyol, la prohibició de negociar sobre tot en fires y mercats, havia sigut derogada per costum contraria y consentiment de l'autoritat eclesiàstica.

No entenga «La Regeneración» publicació catòlica per nosaltres aludida, que, al escriure les anteriors ratlles, ens hagin mogut motius y consideracions d'inmediat caràcter pràctich y molt positiu, que tal volta hagin sigut la causa del tradicional y genuí balanceig observat per altre publicació a qui aquella ha censurat. X.

Conferencia en el Centre Catalanista

Sobre el tema «Historia interna del Catalanisme», disertá el passat dimars 18, el soci En Joan Vinyas. Prenent com a punt de partida l'Oda a la Patria, d'en Bonaventura Carles Aribau, estudiá la trascendencia y esperit d'aquesta y las circunstancias d'època que l'acompanyaren. Examiná y demostrá la influencia de la corrent general d'idees a Europa, en el despertar de la conciencia catalana, atribuint especial importancia al romanticisme, y a les manifestacions revolucionari-nacionalistes de diferents països. Examiná les dues tendencies literaria é histórica que s'dibuixaren desseguida, la restauració dels Jochs Florals, el caràcter y preponderancia de la novel·la histórica sobre assumptos de Catalunya, el naixement del Teatre Catalá y les primeres manifestacions de repressió centralista a que aquet va donar lloch. Exposá y analisá la influencia de la revolució de Setembre, el principi de la orientació pràctica del moviment reivindicador, la divisió d'aquet en tradicionalista y republicá y finalment la sustentivació del renaixement en el Catalanisme propiament dit. Estudiand aquet, feu notá la seva composició, el primitiu predomini dels anti-federal, la incorporació a n'ells del element econòmic y neutre aixís com del intel·lectual y part del carlí. Seguí la evolució d'aquet grup ab el memorial d'agravis y el missatge a la Regna Regent y explicá les causes que donaren lloch a la formació de la Unió Catalanista. Relatá la obra d'aquesta, els seus acorts, les célebres bases de Manresa, les de Reus, el primer intent de política activa, la presentació d'en Permanyer a Vilafranca y la persecució de la premsa catalanista en 1897. Senyalá la influencia del desastre colonial, la tentativa d'en Polavieja, la divisió del Catalanisme, y feu notar la sucesiva y cada cop més marcada aproximació de tots els elements de la vida catalana a n'al catalanisme, com a resultat de la conciencia nacional y de la obra de propaganda. Continúa 'l curs dels aconteixements fins a la explosió del sentiment catalá en Solidaritat. Acabá ab quatre paraules sobre l'estat present, fent notar els perills ab que 'l gubernamentalisme per la dreta y l'universalisme per la esquerra, amenassan la nostra obra de prop d'un sigle, y recomaná en previsió d'aquestos perills, la conservació de la puresa y radicalisme de doctrina de la Unió Catalanista.

El conferenciant que fou religiosament escoltat, rebé al acabar les felicitacions y aplaudiments dels concurrents al acte.

SETMANALS

CARNESTOLTES

La vida es un immens teclat de notes ab sons distins coneguts de tota l'humanitat que repercuteixen en quiscun lloc de la terra. D'aquestes notes n'hi han que fan plorar amargament, altres que fan riure, altres ni una cosa ni altra, alguna sense to, y les més escardades de só. Entre les últimes n'hi ha una d'estrident que crida l'atenció y que no trigarà pas molt a sentir-se de nou. Jo crec que ja era escardada quan la feren, y n'ha fet més havia de passar-se a copia de tocarla. Es la coneguda per Carnestoltes. El poble, ab tot y ses escasses qualitats fiarmòniques, comensa a donar-se'n, cabal idea de, que es una nota banbre, però desgraciadament encara n'hi han màsses tot l'any de carnestoltes.

Y apropòsit d'això, fa temps que un amic aficionat a observar minuciosament les coses me feya notar la costum que hi há de disfressarse de lo que s'anhelaria ésser. Y m'heya fixet que algún jove desitjaria ésser jova, y ja está guarnintse feminalment; que quasi sempre les disfresses de senyores, són les minyones de servey; que ls aficionat a l'art toreril esperen disfressarse de Tato chico fent les postures propies, imitatives d'algún maleta, y vetaquí que per uns dies tothom satisfá les seves aspiracions, donant sustos y sorpreses.

Després d'aquestes acertades reflexions del meu amic observista, quasi vaig donarli la raó, y vaig dirme: quin desitg seria el d'aquells que vegi, l'any passat, enjouats arriant una arada y mànais pel pagés simulat?..

ANONIM.

Notes

Traduhim de «Le Courrier de Ceret».

«Societat d'estudis catalans—Concurs de llengua catalana.—Ab el fi de vulgarisar la llengua catalana ab la seva veritable ortografia y sia aixís més familiar la lectura de textos catalans, la Junta d'aquesta societat ha organitzat un concurs mensual y permanent en el que podran pendrer part tots els nens y nenes de menys de tretze anys.»

Endevant y fora. Ens alegrem de veurer com comensa a bellugar la hadra a l'altre banda de Pirineu.

Retallem d'una correspondencia de Santa Coloma de Farnés, que publica el *Diario de Gerona*, relatant lo ocorregut en aquella població ab motiu de la revista de sometent, els següents parraís:

Estos—el general Ruiz Rañoy, Teniente Coronel Jimenez, ayudante Marqués de Olivar y jefe auxiliar Billón—entraron unos momentos en la fonda para descansar y saludar a las autoridades que allí les cumplimentaron y cuando iba a organizarse la comitiva para dirigirse a la Casa Consistorial, lugar designado para la revista, el ayudante del general Ruiz Rañoy llamó aparte al cabo don Fernando Vilallonga preguntándole «si la bandera catalana que allí estaba apoyada al cancel de la Fonda era la del Somatén». Contestóle afirmativamente dicho señor y objetando el ayudante que no podía ser, porque debían llevar tales banderas las insignias de la institución, se apresuró a manifestar el señor Vilallonga que era reglamentaria, pues había sido confeccionada siguiendo en todas las instrucciones del anterior jefe auxiliar señor Fernández y acercándose a la bandera, desdoblóla mostrando el escudo que hay bordado en la misma, con la inscripción «Somatens armats de Catalunya» en el anverso y el lema «Pau, pau y sempre pau» en el reverso.

Después de conferenciar entre sí los señores jefes militares, el comandante auxiliar señor Billón manifestó a los somatenes que el general Ruiz Rañoy y agradecía mucho el obsequio de agrardarle el somatén en forma

ción y uniformado, pero que no le gustaban manifestaciones y que por tanto se retirase la bandera y se encaminaran los individuos del Somatén hacia el local de la revista sin ostentación alguna, a lo cual repuso el señor Vilallonga que también mandaría retirar el tambor, todo lo que se llevó a cumplimiento inmediatamente.»

Per la meua part opino com *Don Lloaldó*; es precis disoldre el somatén.

Gerona, la ciutat immortal dels setis, no té ni cinch pessetes pera honorar la memoria d'aquell alcalde de Mostoles, una de les més típiques y de les més gloriosament castellanés figures, de la guerra de la Independencia.

Me sembla que lo que resulta més petit, més raquitich d'aquest acort, no es pas certament l'estat de l'hisenda municipal. Quelcom queda en un estat més llastimos encare.

Oferim les columnes de LO GERONÉS, pera una subscripció popular que supleixi la miseria del municipi.

Ja ho veuen com estem d'espanyolisme a Gerona. Els catalanistas n'hem de donar lliçons.

En aquest moment sento a la meua orella un—¡Molt ben dit!—y se m'ofereix el primer donatiu:

Un francés, 2 pessetes.

La *Regeneración* en son darrer nombre, parlant de la discordancia feta notar per nosaltres entre ella y *Diario de Gerona*, respecte al assumpto del descans dominical, acaba per preguntarnos si son de la «buena prensa.»

Malgrat l'inoportunitat y impertinencia de la que tal volta ha volgut fer mortificant pera nosaltres, li solem contestar ab tota sinceritat y ab franquesa catalana.

Nosaltres entenem que les «etiquetes», no donan caràcter ni fesomia a una publicació, sinó son constingut, sos actes y sa conducta. Y ho veim antes aixís, perquè hem cregut sempre que al *pabellón* no cubreix pas en absolut la *incomia*. Aixó vol dir que responen per nosaltres els actes y la conducta de LO GERONÉS y no ls referendos ó precintes que 'ns volguessim posar com a marca de fabrica ó signe de clasificació.

De la Comissió municipal anada a Madrid per lo dels Sitis, s'en tenen molt bones noticies. Tots els individus están bons de salut y ls proba molt l'aiga del Manzanares.

De lo demés, ja'n parlarém quan tornin.

Ajuntament

Sessió del 28 Febrer

Baixa la presidencia de D. Manel Catalá y ab asistencia dels regidors Jubany, Martínez, Planas, Leal, Huij, Vilaró, Bassols y Vallés.

Llegida y aprobada per unanimitat l'acta de la sessió anterior, se dona compte de variass facturas y relacions de jornals que son aprobats ab l'advertencia del senyor Bassols de que se dongui compte dels noms y apellidos que componen les brigadas provisionals.

Se llegeix una comunicació de la Junta d'Instrucció Pública notificant que l'Escola municipal situada en las «Zapaterías Viejas» no reuneix las condicions que marca la llei y que per lo tant urgía el seu cambi y que quan aquest se porti a cap se ni dongui coneixement pera fe l'investigació deguda al nou local.

Se dona compte d'una comunicació del Alcalde de Mostoles pera que nostre Ajuntament contribuixi a una subscripció pera honorar la memoria d'un fill d'aquella localitat, demana la paraula el regidor Sr. Bassols manifestant que essent molts las sollicituts que venen en aquest sentit, demana que totes las que vinguin se contestin ab aquella fórmula «está precaria la caja municipal.»

El Sr. Bassols diu que havia de presentarse un dictamen de la Comissió de Governació de la qual forma part referent al arrendament del Teatre, y que aquest no ha vingut perquè havian retirat la firma els dictaminadors y que ell havia formulat un vot particular, contrari al dictamen opinant que havent demanat el Teatre el senyor Franquet pera la temporada de Pascua, era partidari de que se li concedís, perquè dit senyor faria venir la companyia d'«Alta Comedia Española» que dirigeix l'actor Sr. Torelló y que per ésser una bona y coneguda companyia podia donar bonas entradas y per lo tant ventajosas per el municipi.

Replicant el Sr. Martínez que el seu parer era a concurs ó subasta suposant que no n'hi havia prou, de que per el sol fet de venir la companyia Torelló, que diu admira, pera assegurar un éxit creyent perillós sa torna

da per ser ja coneguda y que tal vegada produiria més, variant la classe d'espectacles.

Torna a fer ús de la paraula el Sr. Bassols insistint ab lo dit antes, afegint que siguent aprop la Cuaresma se dongui facultat al Alcalde pera que l'arrendi per la Cuaresma y que per Pascua se cedeixi a n'en Franquet.

Intervenien en aquesta kilométrica discussió el señor Planas, Leal resumint el president passant a votació la cuestió.

Donant per resultat que l'Alcalde fassi lo que convingui per la Cuaresma y pera concurs per la temporada de Pascua.

Llegidas unas instancias d'els vehins de la Rambla perquè toquin sardinas al menys un dia a la mateixa y tots los regidors demanen que toquin al seu barri.

Se llegeix una instancia de D. Ramón de Berenguer donant compte del estat ruinos de l'estatge de l'oficina de fiel contrast de pesos y mides.

El Sr. Leal demana que es fassi una fallada de plàntans de vora l'Onyar y que de lo que es tregui sigui pera millorar la Devesa, siguent dita proposició a gust de tothom.

S'aixeca la sessió sense campana. Al mitg d'una discussió se sent un sorollós badall que fa rebre una repulsa als agutzils.

El regidor catalanista Sr. Vilaró vá aprenquent e castellà.

NOTICIES

Ens comuniquen de Santa Coloma de Farnés, que l'diuenge passat, ab ocasió en que el quefe de somatenes senyor Rañoy arribava a dita ciutat pera revistar al somatent de la comarca, se li tenia preparada, com de costum, una rebuda ab la bandera y la corresponent manifestació. Al hora de sortir dita manifestació de la fonda aon s'ostatjava el quefe, aquest, s'adoná de que n'la bandera del somatent hi rellufen les barres catalanes, malgrat d'estar tal com prescriu el reglament, y desseguit maná que dita bandera fos retirada y s'dislogués la manifestació perquè dit senyor no anaya per tal obgete. Y la bandera catalana fou retirada en mitg de protestes.

En el present nombre reproduim l'article del passat, perquè degut a un erro dels caixistes al compaginar, per haver alterat l'ordre dels paquets de lletra, es feu inllegible.

Hem rebut un atent convit del «Centre Regionalista» Dr. Robert de Martorell pera l'festival de sardanes que ha organitzat pera demá en dita població. Agrahim l'invitació.

Pera demá está anunciat l'acte solidari que Alacant ha de portar la bona nova del moviment anunciat a Catalunya. Hi assistirán els més preclars diputats catalans y altres regions. LO GERONÉS s'adhereix corament als actes que s'celebrarán.

En el Congrés s'ha pres en consideració una proposició de nostre volgut amic el Diputat Sr. Torras Sampo, pera que se inclogui en el pla general de carreteres, una que comensant a Cervia y passant per Bordils y Sant Martivell acabi a la de La Bisbal.

La florejada cobla *L'Art Gironí* está contractada pera amenisar les actuals festes de Carnaval a Premiá de Mar.

Lo «Centre Catalanista de Gerona y sa comarca» ha enviat un missatge de salutació al entusiasta escriptor y advocat nacionalista En Trinitat Monegal que sufreix condemna en la Presó celular de Barcelona, per una recent sentència d'un Consell de guerra, ab motiu d'un article que publicá en el *Poble Catalá*.

LO GERONÉS s'associa a n'ell y fa present al ilustre publicista sos sentiments germanívols de consideració y simpatía desitjant que ben aviat pugi recóbrar sa llibertat.

Nostre bon amic y company En Agustí Barangé, ha passat a residir a Barcelona. Sentim l'ausència de tant bon company.

La «Société des Sciences, Arts & Belles Lettres du Tarn» (Fransa), ha nombrat membre de la mateixa a nostre amic l'historiador D. Francisco Monsalvatje y Fossas.

Ha mort en aquesta ciutat l'organista de la Catedral, Kat. D. Llorens Lassa. E. P. D.

S'ha dit entre curials de que es probable visiti aquesta ciutat un inspector de tribunals, Veyam si será veritat.

L'Ajuntament ha acordat contribuir ab vinticinch pessetes al padró commemoratiu que a Folgarolas s'erigirá en memoria de Mossen Cinto Verdagué. Ho celebrém.

PLANA LITERARIA QUINZENAL

La nena blanca

Jo havia somniat una nena tota ben blanca, blanca com la neu, blanca com l'argent.

En tots els somnis la veyia igual. Gràcilment vestida, caminava pel saló ab les sabates també blanques, aletejant les grans llasades assetinades, mostrant son vincladís y delicat cos escultòricament grec. Ab el posat sempre bell, dels setze anys, s'assentava vora meu pera parlar-me dolsament de lo més dols, de lo més plàcit, fent florir en mos llavis, un somriure lent en mitg l'èxtasi produït per la cadencia del seu parlar apropiat, silenciós.

En tots el somnis la veyia igual. Els ulls fosforescents, parlaven misteriosament a l'ànima de qualques belles coses sempre plaentes.

Ab sos dits blancament enguantats, jugava inconscient ab la daurada cadena que envoltantli 'l coll, li penjava damunt del pit tot just capoll. Els rulls dels cabells d'or pàlit, tremolant invadintli la fas divinizada.

Cada dia la somniava més blanca!

Un jorn vaig entrar en una sala esplèndidament avillada, aon la blancor del fluït elèctric feya palidejar els rostres, aon el confeti voleyava suament, posantse damunt de les coses, com una nevada lenta, aont les serpentes creuaven ràpides l'espai ab infinites contorsions, y aon dansaven barroeres les parelles.

Entre la munió de màscares grollerament grotesques, vaig oïr una nena tota blanca que també dansava ab un jovincel ridículament disfressat y al véurela creguí de moment que 's tractava de la blanca nena grega que persistentment se 'm presentava en tots mos somnis, car era vincladís son cos escultòricament grec, la fosforescència dels ulls bruns, filtrava en lo més pregón de les ànimes, y vestia igual, ben igual, ben blanca.

Tota la nit l'estiguí contemplant fixament, fins que 'm decidí anarla a cercar, desitjós d'abrassarla, al executar, els plorosos violins, una dansa. En mos brassos vaig tenirla un bel rato mirantli de fit a fit, l'enigmática profunditat de sos ulls. Al somriure feya nàixer un sot gràcil, vora 'ls llavis.

Va dirme son nom, se deya Blanca, y anava ben blanca, nom ideal, color somniat.

Sortí a fora, y després de despedirme de les amigues, vaig dirigir mos passos vers a ma cambra, pensant ab la nena que s'havia disfressat tota blanca, aont retut, al poc rato tornava a somniar a la nena Blanca, molt més blanca.

JOSEP GRAHIT

El Ramell del S. Crist

Sa vida en plácida agonía se va exhafant místicament en el silenci d'un ambient on s'hi esllanguex la llum del día.

Sota la creu, sa flaire envia d'halé subtil, al Crist morent, pera endolcirli 'l sofriment que del seus llavis se destría.

Y ses coroles va marcint, y desfullantse va morint en la penombra moradencia, y al gran Misteri de Dolor fon tot l'halé del seu Amor en abressada febroseca.

ANTONI VIVER

A les infantines mans de Stella

MOLT PIETOSAMENT.

Poseume, ingenua Amiga, poseume les vostres infantines mans damunt mon front, damunt mon front las d'amor, las de somnis, las d'idees; poséumeles damunt mon front, que gaurdeixi de sa alada carícia; poséumeles damunt mon front, que 'l seu cálido tacte suavisi ma fredor; poséumeles damunt mon front, que les senti a dintre 'l cor aletejar, que 'm fassin cloure 'ls parpres fins a sensualisarme 'ls sentits, fins a pressentir l'èxtasi del Pecat, poséumeles damunt mon front, perquè les vostres mans glorifiquen, perquè són un consol inefable pera la crudeltat de la trista Vida; poséumeles damunt mon front y fruïré una cèlica benhauransa.

Oh, les vostres mans, ingenua Amiga, les vostres santes mans, germanes dels Iliris, perfumades de Primavera, flors castament nevades, excelsa simbolisació de la Puresa; oh, les vostres cándides mans, qui interroguen en les hores del Silenci, en el clavicordi confidencial, la llánguida cançó del llunyá Amat, qui saben les amargors romántiques y les infinites melangies dels chopinians nocturns, qui saben teixir garlandes de nards, qui saben desfullar marguerides devant dels pàlids Poetes vensuts per Eros, que saben aurís deliquis de balbs ensomnis, oh, les vostres místiques mans, qui obren relligiosament l'eburni devocionari, qui s'ajunten divinizadas pera elevar oracions a l'Infinit; oh, les vostres beneides mans, qui curen als malalts d'amor, qui allunyen la Mort temible, qui marquen el ritme del Somni; oh, les vostres mans, les vostres sacrossantas mans!...

Poséumeles, bondadosa Amiga, poséumeles damunt mon front las, que senti sa espiritual benedicció; poséumeles damunt mon front, que penetri en mon cor son suau aleteig; poséumeles damunt mon front, y que sa mórbida albura resbali per mos llavis pera cantar una rapsodia al Bes; poséumeles damunt mon front, daurada Amiga, que fruïré d'una benhauransa eterna, y esdevindré héroe de l'Ilusió pel gest beatífic de les vostres mans sacrossantes, de les vostres mans immaculades, de les vostres mans verges, de les vostres mans infantines...

JOSEP THARRATS

Girona, Febrer de MCMVIII.

Endressa

Veyente cullir flors, hermosa y tendre nina, roman ab placidesa com si 'm guaités un sant: me sento Rafael devant la Fornarina

cor-prés pel teu somriure de virginal encant.

Ets alba visió magnánima y divina

que envolta la meua ànima d'encens auriferant,

y al veure ton esguart que plàcit s'ilumina,

atrej vers a tu 'm sento com cer vers a l'iman.

Ensemps abstret de tot admiro ta bellesa,

com s'ageganta veig ta magestat de deesa

de llum auríolada flotant per l'infinit;

llavors, contemplatiu seguinte en la volada

tendrívola oració del cor surt sublimada...

Com més enlaire, 't miro jo 'm trobo més petit!

P. CAMPS DE VILOVI

Caiguda de fulla

Lentament, Lentament, baixa una fulla

com bressada pel vent;

lentament, lentament, cau de la branca

lentament... lejanment...

Lentament, lentament, gróga y lleugera,

mitg plorant, mitg rient,

va baixant desde 'l cim a la fanguera

lentament... lentament...

APELES MESTRES

Paràules romántiques

Aquesta pluja de les tardes de tardor, com ho deixa tot en silenci! Ahir, aquest mateix jardí estava ple d'infants, tot reya al sol y les mateixes fulles seques semblaven sols d'or! però Déu devingue gris y la pluja deixa sonar son plor melancólic sobre 'l fullatge. Y el jardí s'ha posat bla. Silenci. Es que l'aigua destenyeix el verd de les fulles? Tota l'arbreda ha deyingut vella en una tarde; es un verdor tan clar que es quasi de llum, solzament els troncs mollats s'han entosquit, y llurs branques, encara les més fines, apareixen, sota 'l groc pàlid de les còpes, com en una trama de venes o de nirvis. Silenci! Y bé... jo he vingut al jardí...

El banc... l'arena molla... les fulles seques... la font qui plora... y aquesta pobre pluja... Què? qui venia? Silenci... Era una fulla... Ay! Déu meu! y els infants rera els cristalls del balcó! Les gabies! Sol!... Qui demanava?... Silenci... ningú... res... Era una fulla... Una altra... Silenci... Y son totes ses fulles! Y han caigut totes al sol y tot l'han nevat de seda! Ay! Déu meu! com se moren aquestes roses blanques!

Per qué he vingut -jo al jardí? Silenci... Es que l'aigua destenyeix el verd de les fulles?

La nena cega va plorant en la seva orga, y l'orga plora dolsament... Hi há un moment en que apar que demana que l'enterrin.

Per qué li varen caure 'ls ulls a la nena? Ella qui té aquests cabells daurats... Déu meu, per qué li varen caure 'ls ulls en el jardí? Varen esser blaus? Varen veure moltes coses? moltes? Què varen veure? jardins? rius? flors? aucells? varen veure 'l mar? varen veure la lluna?

La nena va plorant en la seva orga. A l'orga li manquen notes y de quan en quan, apar que s'ofega. Aquestes orgues velles qui tenen a diu tremolors y llàgrimes!... Són papellones. Mentres toca la nena cega, creurá que surten papellones de l'orga? Ay, si la pobre ha vist una volta 'l cel blau! Ara que ve la primavera...

Ella, que té aquets cabells daurats...

JOAN R. GIMENEZ

Solitud

Quin fret! Les oliveres

s'aclofen ab tristor

voltades de geleres,

curulles de blancor.

Fontanes y rieres,

si alçaren cants d'amor,

escampen llastimeres

esparces de dolor.

Prop de laymant, somrihenta,

ab pas segur y lleu,

va la donzella ardenta

creuant la blanca neu.

La lluna s'alça lenta...

Quin fret, quin fret, Deu meu!

LLUIS VIA

Imprempta Rahola, Independencia, 13

GERONA

LO GERONÉS

Setmanari autonomista

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

PLASSA DE LA INDEPENDENCIA, 16,

(entressol)

Preus de suscripció

GERONA.	1'50	pessetes	trimestre
FORA.	2		
ESTRANGER.	3	francs	

ANUNCIS Y COMUNICATS

PREUS CONVENCIONALS

Guía del viatger a Gerona

GERONA.—Capital de provincia.—Audiencia.—Jutjat de 1.ª instancia.—Sucursal del Banc d' Espanya.—Institut de 2.ª ensenyansa.—Museo provincial.—Estacions dels ferrocarrils de M. Z. y A., de Amer y de Sant Feliu de Guixols.

Fonda Peninsular (Antigua de Sant Antoni).—Carrer Nou.

Café Norat.—Rambla de la Llibertat.

Encesa y C.^a en Comandita.—Farinera.—Carretera de Barcelona.

E. Barangé y Fills.—Fábrica de sabó a Gerona. Granollers y Barcelona.

J. O. Carbó.—Camisería y confecció de roba blanca per senyora.—Plateria 30.—(Quatre cantons).

Saltet y C.^a—«La Gerundense». Fábrica de paper ontínuo.

Farmacia Roca (Antigua d' Ametller).—Centre de ehpecialitats nacionals y estranjeras.—Sor antidiferir edaantit.—Objectes de goma y aparatos ortopédics.—tServey permanent.—Plassa del Oli.

Fills de Esteve Garriga.—Magatsem de vins.—Carretera de Barcelona, 29; devant de l'estació de Sant, Feliu de Guixols.

Prudenci Xifra.—Magatsem de grans.—Ronda de Ferrán Puig.

Farmacia Murtra.—Rambla de Alvarez, 3.

Gómez y Salvador.—Centre comercial administració Ciutadans, 19.—Comissions; Representacions; Compravenda en comissió de cupons de totes classes; Informes y referencies.

La Imperial.—Restaurant de Josep Barris.—Servey esmerat.—Carrer del Carme, 2.

Construccions mecániques y eléctricas.—Societat nionima. (Avans Planas, Flaquer y C.^a)—Especialitat — nstalacions eléctricas y turbinas.—Carrer de la Industria.

Peluquería Corominas.—Plassa de la Constitució

C.^a Anónima de Segurs

A PRIMA FICSA

“AURORA”

ESTABLERTA A BILBAO

EN L' ANY 1900

Capital social 20.000.000 ptes.

Aquesta Companyia ha efectuat los diposits de garantias que prevé el Real Decret de 25 de Juny de 1905.

DELEGAT A GERONA

Josep Gómez Miria

CIUTADANS, 19

GRAVES CUESTIONES

¿Qué derechos y obligaciones tengo como padre y como con-sorte?—¿De qué modo deberé ordenar mi testamento para que nadie pueda impugnarlo?—¿De qué manera he de contratar para no salir perjudicado?—¿Qué he de hacer para conseguir el pago de una factura, letra ó pagaré?

¿Qué he de hacer en caso de desahucio?—¿Qué he de hacer en caso de tal ó cual incidente del trabajo?—¿Qué responsabilidades puedo exigirle á quien me ha dañado?—¿Cómo se garantizan la propiedad industrial y los inventos?—¿Cuáles son mis derechos políticos como ciudadano, y cómo puedo ejercerlos?

Estas y más de 8.000 otras cuestiones de importancia suma, se resuelven en forma amena é instructiva por medio de supuestas conferencias entre un Abogado y su Cliente, en la BIBLIOTECA JURÍDICO-POPULAR, que los señores Sucesores de “Manuel Soler”, de Barcelona, han publicado, constituyendo una verdadera Biblioteca del ciudadano Español. Pídanse prospectos en todas las librerías de España ó directamente á Barcelona, Apartado correos, 89.

SUCESORES M. SOLER.

Farmacia del Doctor F. Sastre y Marqués

(Sucesor del Doctor Marqués)

Casa premiada en la Exposición Universal de Paris de 1900 — Oberta tota la nit

Hospital 109, y Cadena, 2 --- BARCELONA

VI D'OSTRAS, DEL DR. SASTRE Y MARQUÉS, es el millor dels tònics coneguts, preferentment recomanat per sa eficacia en la convalescencia de totes les malalties, especialment en la anemia, clorosis, histerisme y en totes les quines se pert la gana.

ESSENCIA FABRIFUGA, DEL DR. SASTRE Y MARQUÉS. Especific prodigiós, antiséptic per curar tota classe de febres palúdicas eciosas, tercianas, quartanas, eruptivas, pútridas y gran coadjuvant en la prompta resolució de las tifoideas rebelde.

DENTICINA, DEL DR. SASTRE Y MARQUÉS. Es la salvació dels nens en totes les complicacions que origina la evolució dentaria, calman es irritacions intestinals, favoreix la expulsió de la baba y evita los accidents nerviosos tant freqüents que les més de les vegades acaban ab la vida el infant.

TINTURA PERA 'L CABELL, DEL DR. SASTRE Y MARQUÉS. La millor que s' conex, tenyex el cabell de un negre permanent, ino- tensiu: son consum es extraordinari per sos bons resultats.

ELIXIR ANTIDIABETIC, DEL DR. SASTRE Y MARQUÉS. D' exit més segur per curar tan terrible malitia disminuint sempre sa intensitat, purificant la sang, tonificant lo sistema nerviós y disminuint ja la albuminuria com també la glucosuria en les diabetis insípides, sa curació se logra ab suma rapidesa.

XAROPS MEDICINALS, DEL DR. SASTRE Y MARQUÉS. Dedicada la antigua Casa del Dr. Marés per sa preparació y havent conseguit gran crédito ab ells, poden oferir als senyors metjes y al públich el més complet surtit dels mateixos garantissant la exactitut en sa do'sificaci

Dipòsit á Gerona FARMACIA DEL DR. ROCA, Plassa del Oli